

תבור כלכלה ופיננסים בע"מ - הגוף המתאם

הקרן לסיוע לעסקים קטנים בערבות מדינה

סיכום תקופתי - רבעון שני 2011

מוגש לחשכ"ל - משרד האוצר

ולסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים -
משרד התמ"ת

26.07.2011 א.א

תוכן עניינים

3	מטרת הל"ח ועיקריו	1
5	נתוני בקשות ואישורים	2
5	אישורים (ללא הלוואות המשך) ברבעון השני :	2.1
6	אישורים – הלוואות המשך ברבעון השני :	2.2
6	בקשות מלאות שהוגשו לקרן :	2.3
6	סכומים שאושרו (באלפי ₪) ברבעון השני :	2.4
8	ניתוח עפ"י מסלול בקשה	2.5
8	ניתוח עפ"י פילוח גיאוגרפי	2.6
9	ניתוח על פי תחום הפעילות	2.7
11	מגזר המיעוטים	3
12	מסלול הלוואות לעסקים זעירים: עד 100 אל"ח	4
13	שימור ותוספת תעסוקה למשק	5
14	ועדות ערר	6

1 מטרת הדו"ח ועיקריו

דו"ח זה מסכם את הפעילות בקרן לסיוע לעסקים קטנים, ובפרט מציג את הנתונים לרבעון השני¹ של 2011.

ברבעון השני של שנת 2011 אושרו בוועדות האשראי 432 הלוואות בסך כולל של כ-118 מיליון ₪. מתוכן, 360 בקשות ראשונות של עסקים, בסך של כ-99 מיליון ₪. זאת לעומת סה"כ 297 הלוואות בסכום של 78 מ' ₪ ברבעון המקביל ב-2010. מדובר בגידול של 46% במספר האישורים וקפיצה של 51% בסכום המאושר לעומת הרבעון המקביל אשתקד. לעומת הרבעון הקודם (ינואר – מרץ 2011), בו אושרו בוועדות האשראי 496 הלוואות בסך כולל של כ-144 מיליון ₪. מדובר בירידה של 13% בכמות האישורים ושל 18% בסכום המאושר.

ברבעון האחרון בוצעו מספר שינויים מהותיים בפעילות הקרן:

1. במהלך חודש מאי הועבר תיאום הפעילות בקרן מול בנק מרכזית לחברת BDI. הסקר מכיל את הנתונים שהתקבלו מ-BDI וכולל 29 בקשות מלאות ו-6 אישורים (מתוכם הלוואת המשך אחת).
2. בסוף יוני החל פעילותו בנק פאג"י מקבוצת הבינלאומי, המתמחה במגזר החרדי, לבנק הוגשו עד כה 3 בקשות מלאות ואף אושרה הלוואה אחת בסכום של 350 א' ₪, 2 בקשות נוספות היו עדיין בטיפול נכון לסוף הרבעון.

במהלך כל תקופת פעילות הקרן, מתחילת הרבעון האחרון של 2003 ועד סוף יוני 2011, התקבלו החלטות סופיות בוועדת האשראי לגבי 7,649 בקשות, מהן אושרו 6,568 בקשות בסכום כולל של כ-1.86 מיליארד ₪, ממוצע של 284 א' ₪ להלוואה; בסך הכל אושרו הלוואות לכ-5,900 עסקים שונים, ממוצע של כ-316 א' ₪ לעסק.

סך כל העסקים שהגישו לקרן, החל מתחילת הרבעון האחרון של 2003 ועד סוף יוני 2011 הינו כ-11,900. ברבעון האחרון התקבלו בגוף המתאם 869 בקשות מלאות. מדובר בירידה של 17% לעומת רבעון קודם וגידול של כ-48% לעומת הרבעון המקביל ב-2010.

מאז פתיחת מסלול ההלוואות לעסקים זעירים (כיום, הלוואה עד 100 א' ₪), אושרו במסגרתו 343 הלוואות בסכום של כ-25.5 מ' ₪ (ממוצע של 74 א' ₪ להלוואה). ברבעון האחרון אושרו במסלול זה 54 הלוואות בסכום כולל של 4.4 מ' ₪ (ממוצע של 82 א' ₪ להלוואה).

במגזר הערבי: ברבעון השני של 2011 אושרו לראשונה בקשותיהם של 50 עסקים (14% מסך העסקים להם אושרה הלוואה) בסך של כ-13.5 מיליון ₪ (14% מסכום האישורים הכולל). בנוסף אושרו 8 הלוואות המשך בסך של כ-1.7 מיליון ₪, לעסקים שכבר קיבלו הלוואה בעבר.

¹ ניתן לראות דוח מפורט יותר בדו"ח השנתי לסוף 2010.

מאז התכנסותה הראשונה של ועדת הערר בנובמבר 2009, התקיימו 26 ישיבות בהן נידונו 179 בקשות שונות שנדחו על ידי הגוף המתאם. במסגרתן אושר ל-24% מהעסקים שפנו לוועדה להמשיך בתהליך ההלוואה. ברבעון האחרון התקיימו 4 ועדות ערר בהן דנו ב-36 ערעורים ואפשרו ל-7 מהעסקים להמשיך בתהליך.

2 נתוני בקשות ואישורים

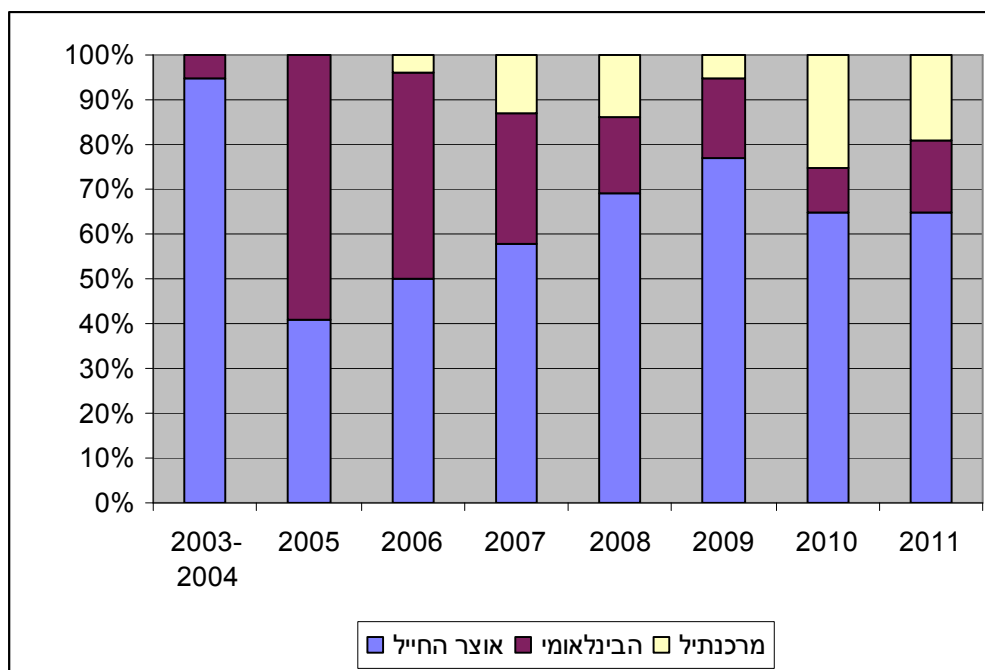
2.1 אישורים (ללא הלוואות המשך) ברבעון השני :

התפלגות על פי בנקים:

סה"כ	פאג"י	מרכנתיל	הבינלאומי	אוצר החייל	בנק
360	1	68	56	235	כמות
100%	0%	19%	16%	65%	% מכלל האישורים

ברבעון האחרון אושרו הלוואות לראשונה ל-360 עסקים בסכום כולל של כ-99 מיליון ₪, ממוצע של 275 א' ₪ לעסק.

שיעור התפלגות העסקים שאושרו על פי בנקים:

ניתן לראות כי קיים שינוי בהתפלגות העסקים להם אושרה הלוואה על פי בנקים. עם תחילת פעילותו של בנק הבינלאומי בקרן הוא החזיק בלמעלה מ-50%, אך ניתן לראות את הנסיגה לאורך השנים. בשנים עברו היה זה בעיקר בנק אוצר החייל שנגס בנתח שהותיר הבינלאומי, אך בשנים האחרונות אנו עדים לצמיחה בהיקף הפעילות של בנק מרכנתיל, אשר מטפל כיום בקרוב ל-20% מהבקשות בקרן. הבנק הבינלאומי, מאידך, איבד נתח שוק ומטפל בפחות מ-15% מהבקשות שמוגשות אל הקרן. בשנת 2011 אושרה הלוואה אחת דרך בנק פאג"י.

2.2 אישורים – הלוואות המשך ברבעון השני :

סה"כ	מרכנתיל	הבינלאומי	אוצר החייל	בנק
72	10	10	52	כמות
100%	14%	14%	72%	שיעור

ברבעון האחרון אושרו 72 הלוואות המשך בהיקף של כ-19 מיליון ₪ (ממוצע של 264 א' ₪ להלוואה)

2.3 בקשות מלאות שהוגשו לקרן :

סה"כ	פאג"י	מרכנתיל	הבינלאומי	אוצר החייל	
588	0	68	70	450	רבעון 2 2010
1,050	0	192	152	706	רבעון 1 2011
869	3	173	136	557	רבעון 2 2011

חל קיטון של 17% במספר הבקשות (כולל בקשות המשך) לעומת הרבעון הקודם וגידול של 48% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

2.4 סכומים שאושרו (באלפי ₪) ברבעון השני :

סכום כולל	פאג"י	מרכנתיל	הבינלאומי	אוצר החייל
118,053	350	21,925	19,270	76,508

סך הכל, ברבעון זה אושר סכום של כ-118 מיליון ₪. מתוך סכום זה אושר סך של כ-99 מיליון ₪ עבור בקשות חדשות (ממוצע של כ-275 א' ₪ לבקשה) וסך של כ-19 מיליון ₪ עבור בקשות המשך (ממוצע של כ-264 א' ₪ נוספים לבקשה).

סכום האישורים גדל בצורה ניכרת בשנים האחרונות. ברבעונים המקבילים בשנים קודמות אושרו הסכומים הבאים: ב-2010 – 78 מ' ₪, ב-2009 – 71 מ' ₪ וב-2008 – 28 מיליון ₪.

סך הכול, מתחילת פעילות הקרן, אושר במסגרת הקרן סכום של כ-1.86 מיליארד ₪ לכ-5,900 עסקים שונים, ממוצע של כ-316 א' ₪ לכל עסק.

ניתן לראות כי ברבעונים האחרונים ובייחוד במחצית הראשונה של 2011, חל גידול משמעותי בהיקפי הפעילות של הקרן. הדבר בא לידי ביטוי הן במספר העסקים להם מאושרת הלוואה והן בסכומי האישור הכוללים. בזמן זה, לאחר שוך המשבר ובהיעדר תנודות קיצוניות במשק, ניתן לייחס חלק מהגידול גם לשינויים שחלו בתהליך הגשת הבקשה לקרן ולזמני הטיפול בבנקים. אם כך, להלן הסיבות העיקריות בהן ניתן לתלות את המגמה שנוצרה:

- החל בספטמבר 2010, כאשר קיימת התאמה בין המלצת הגוף המתאם ובקשת החברה ומצטרפים להמלצה גם הבנק וי"ר ועדת האשראי – מקבלת הבקשה אשרור ולא נדרשת המתנה לשיבת ועדת האשראי. ההליך מצטרף לזה של המסלול המקוצר (הלוואות עד 100 א' ש), כאשר ישנה הסכמה בין שלושת הגורמים – הגוף המתאם, הבנק וי"ר ועדת האשראי – לגובה הסכום, מקבלת ההמלצה אשרור ללא המתנה לשיבה.
- זמן הטיפול הממוצע בבנקים עומד כיום על שלושה שבועות, זאת לעומת 35 ימים ב-2010 ולמעלה מ-40 יום בשנים שקדמו לכך.
- בשנה החולפת בוטל הצורך בקבלת הפנייה מהבנקים על מנת לבצע את התהליך בגוף המתאם. שינוי זה מקל על בעלי העסקים מבחינת נגישות לקרן ומזרז את הליך הבדיקה הכולל.

2.5 ניתוח עפ"י מסלול בקשה

מסלול	הון חוזר	השקעה	משולב	עסקים בהקמה	סה"כ
כמות	209	64	62	25	360
שיעור	58%	18%	17%	7%	100%

בדומה להתפלגות מסלולי הבקשות מאז 2003, כ-60% מהבקשות שאושרו ברבעון השני של 2011 היו במסלול הון חוזר. גם ברבעון הראשון בשנת 2011 וברבעון המקביל בשנת 2010, התפלגות הבקשות במסלולים השונים הייתה דומה לזו שנצפתה ברבעון האחרון.

ברבעון האחרון הועמדו הלוואות ל-25 עסקים שהיו בתהליכי הקמה וטרם החלו פעילות עסקית.

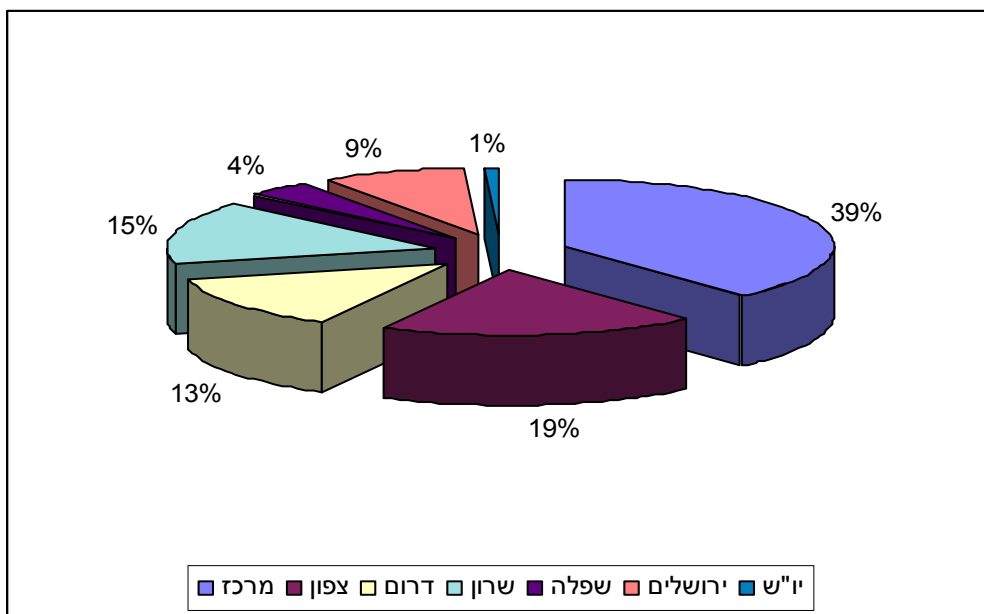
ברבעון האחרון הגישו 83 עסקים בקשה להלוואה במסלול עסקים בהקמה. התפלגות הבקשות:

- 29 בקשות נדחו בבדיקה שנערכה על ידי הגוף המתאם.
- ל-20 עסקים אושרה הלוואה, בקשתם של 3 עסקים נדחתה בוועדת האשראי.
- בקשתם של 16 עסקים נמצאת בטיפול הבנק.
- בקשתם של 6 עסקים נמצאת בטיפול הגוף המתאם.
- 7 עסקים טרם השלימו את כל החומר הנדרש מהם לאחר קיום הפגישה עם נציג הגוף המתאם.
- 2 עסקים ביקשו למשוך את בקשתם.

2.6 ניתוח עפ"י פילוח גיאוגרפי

אזור	מרכז	צפון	דרום	שרון	שפלה	ירושלים ויר"ש	סה"כ
כמות	139	69	48	55	15	34	360
שיעור	39%	19%	13%	15%	4%	10%	100%

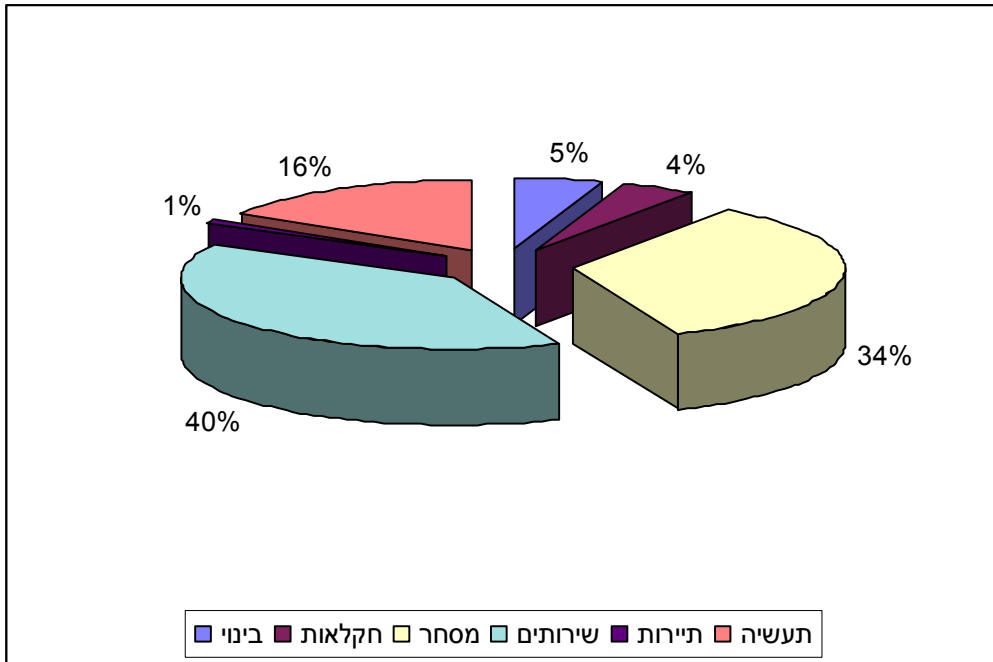
התפלגות העסקים להם אושרה הלוואה ברבעון האחרון לפי אזורים:

2.7 ניתוח על פי תחום הפעילות

תחום	בינוי	חקלאות	מסחר	שירותים	תיירות	תעשייה	סה"כ
כמות	19	16	122	142	3	58	360
שיעור	5%	4%	34%	40%	1%	16%	100%

התפלגות העסקים להם אושרה הלוואה ברבעון האחרון לפי תחומי פעילות:

מבחינת תחום הפעילות, ברבעון האחרון לא חל שינוי משמעותי בהתפלגות האישורים ביחס לרבעון הקודם.

3 מגזר המיעוטים

ברבעון השני של 2011 אושרו לראשונה בקשותיהם של 50 עסקים (14% מסך העסקים להם אושרה הלוואה) בסך של כ-13.5 מיליון ₪ (14% מסכום האישורים הכולל). עוד 8 עסקים מהמגזר קיבלו במהלך הרבעון הלוואות המשך בסכום של 1.7 מיליון ₪.

מאז תחילת פעילותה של הקרן אושרו הלוואות ל-673 עסקים (כ-11% מכלל העסקים להם אושרה הלוואה) בסכום כולל של כ-186 מיליון ₪ (כ-10% מסכום האישור הכולל).

96 עסקים הגישו בקשה להלוואה ראשונה מן הקרן ברבעון האחרון. התפלגות הבקשות:

- בקשתם של 40 עסקים נדחתה על ידי הגוף המתאם.
- בקשתם של 28 עסקים אושרה בוועדת האשראי בסך של כ-7.5 מיליון ₪ (ממוצע של כ-200 א' ₪ לעסק). בקשה אחת נדחתה בוועדת האשראי.
- בקשתם של 16 עסקים נמצאת בטיפול הבנק.
- בהינתן שיעור האישורים של הבקשות שכבר נידונו בוועדת האשראי, שיעור האישורים הצפוי הינו 50%.
- בקשתם של 5 עסקים נמצאת בטיפול הגוף המתאם, 6 ממתיונות לחומר נוסף.

כמו כן, הגישו 30 עסקים ממגזר המיעוטים בקשה להלוואת המשך, מתוכם 11 הגישו מסמכים מלאים, מתוך ה-11 אושרו 5 בקשות בסכום של כ-1.5 מיליון ₪ (309 א' ₪ להלוואה), 2 נמצאות בטיפול הגוף המתאם, 3 נדחו על ידי הגוף המתאם ובקשה אחת נמצאת בטיפול הבנק.

כמות האישורים ושיעוריהם מסך הפעילות על פי שנים:

אישורים	אישורים	% מתוך סך האישורים
2003-2004	65	8%
2005	55	9%
2006	92	12%
2007	70	14%
2008	39	13%
2009	81	7%
2010	159	16%
2011 (שני רבעונים)	107	13%
סה"כ	668	11%

4 מסלול הלוואות לעסקים זעירים: עד 100 אש"ח

מסלול הלוואות לעסקים זעירים נפתח בחודש מרץ 2009, במטרה להציע הלוואות בתנאים המתאימים להיקף פעילותם של העסקים הזעירים, ובעקבות ההאטה הכלכלית בשנת 2009. בתחילה הוגבל המסלול לעסקים של מחזור עסקי של עד 1 מיליון ₪ ולהלוואות עד 50,000 ₪ וכן הלוואות ניתנו על ידי בנק אוצר החייל בלבד. בחודש אוגוסט 2009 הורחב המסלול לעסקים של עד 3 מיליון ₪ ולהלוואות עד 100,000 ₪. החל מאוגוסט 2010 פועלים במסלול זה כלל הבנקים.

במהלך הרבעון האחרון אושרו בקשותיהם הראשונות של 46 עסקים בסכום של 3.6 מיליון ₪ (ממוצע של 77 א' ₪ להלוואה). בנוסף, אושרו 7 בקשות המשך במסלול זה בסכום כולל של 610 א' ₪ (כ-87 א' ₪ להלוואה).

התפלגות העסקים לפי בנקים במסלול המקוצר להם אושרו הלוואות מתחילת הפעלת המסלול במרץ 2009:

סח"כ	מרכנתיל	הבינלאומי	אוצר החייל	כמות
335	39	11	285	
100%	12%	3%	85%	שיעור

5 שימור ותוספת תעסוקה למשק

העסקים שאושרה להם הלוואה ברבעון האחרון (בניכוי העסקים שבוטלה להם הוראת הביצוע), העסיקו 3,590 עובדים ביום בדיקת הבקשה, וחזו כי בעקבות אישור הלוואה יגדילו את היקף התעסוקה ב- 876 עובדים (2.5 עובדים נוספים בכל עסק).

בסך הכל, מתחילת פעילות הקרן, העסקים אשר אושרה להם הלוואה בניכוי העסקים שבוטלה להם הוראת הביצוע העסיקו בעת מתן האישור 62,565 עובדים. עפ"י תחזיות בעלי העסקים השונים שאושרו בוועדות האשראי עד וכולל ה-31.06.2011, ובניכוי העסקים שבוטלה להם הוראת הביצוע: צפויים היו להיווצר 13,851 מקומות עבודה חדשים - בממוצע כ-2.35 מקומות עבודה לכל עסק. בפועל אחרי למעלה משישה חודשים אנו מבקרים בעסקים שקיבלו הלוואה ובודקים את מספר העובדים המעודכן. נתונים אלה הוכיחו כי תחזיות בעלי העסקים היו ריאליות ובפועל מספר העובדים אף עבר את ציפיותיהם.

בהתאם לממצאים הללו, תוספת העבודה הנאמדת בעסקים להם אושרה הלוואה ברבעון האחרון הוא 900 עובדים ומתחילת פעילות הקרן, כ-14,500 עובדים לאחר שנתיים² ממועד קבלת הלוואה.

² בניכוי ביטולי הוראות ביצוע ועסקים שנסגרו.

6 ועדות ערר

בספטמבר 2009 נפתחה האפשרות בפני העסקים, אשר בקשתם למתן הלוואה נדחתה על ידי חברת תבור, להגיש בקשה לדיון נוסף בוועדת ערר.

היקף והתפלגות הבקשות מאז תחילת הפעילות:

מאז התכנסותה הראשונה בנובמבר 2009, נתקבלו בוועדת הערר 177 בקשות מעסקים שונים. 120 מהבקשות (68%) נשללו ע"י הועדה, 41 בקשות (23%) קיבלו אישור להמשיך בתהליך ו-16 בקשות נוספות ממתיונות לדיון נוסף לאחר השלמת מסמכים נוספים שהעסק התבקש להציג בפני הועדה. ברבעון השני של 2011 אפשרה ועדת הערר ל-7 עסקים להמשיך את התהליך בקרן.

היקף והתפלגות הבקשות ברבעון 2 לשנת 2011:

במהלך הרבעון האחרון התכנסה ועדת הערר 4 פעמים ודנה ב-36 בקשות שונות, מתוכן 33 בקשות חדשות. התפלגות הבקשות:

- הועדה אישרה ל-7 עסקים להמשיך בתהליך הבדיקה בקרן רבעון זה. ל-5 עסקים אושרה הלוואה בוועדת האשראי ובקשתם של 2 עסקים עדיין נמצאת בטיפול הבנק.
- ב-5 בקשות התבקש חומר נוסף מהעסקים.
- 24 בקשות נדחו על ידי ועדת הערר.

התפלגות 41 הבקשות להם אפשרה ועדת הערר להמשיך בתהליך:

- ל-29 עסקים (69%) אושרה הלוואה בוועדת האשראי. סכום ההלוואות שאושרו עומד על כ-6 מיליון ₪ (כ-200 א' ₪ להלוואה).
- 9 בקשות נדחו בוועדת האשראי.
- בקשותם של 2 עסקים טרם נידונו בוועדת האשראי ועדיין נמצאות בטיפול הבנק.
- עסק אחד משך את בקשתו.